

Ten eerste

Chinese reisgigant neemt noodlijdend Thomas Cook over

Remco Andersen
Amsterdam

Thomas Cook, het oudste reisbureau ter wereld en grondlegger van de pakketreis, komt waarschijnlijk in Chinese handen. Het noodlijdende bedrijf dreigt te bezwijken onder een enorme schuldenlast. Om een faillissement te voorkomen wordt Thomas Cook opgebroken: het Chinese Fosun Tourism krijgt het merendeel van de reisorganisatie.

De verschillende betrokken partijen moeten het overnameplan nog contractueel vastleggen, en instanties als mededingingsautoriteiten moeten akkoord gaan. Daarna wordt Thomas Cook, opgericht in 1841, Chinees.

Dat is slecht nieuws voor de aandeelhouders, maar goed nieuws voor werknemers, Europese vakantiegangers en Chinese liefhebbers van Europese stedentrips. Bij een faillissement staan 21 duizend banen op de tocht en kunnen klanten die al betaald hebben voor een komende reis mogelijk fluiten naar hun geld. Zonder nieuwe investeerders die bereid zijn honderden miljoenen euro's in de reisorganisatie te stoppen, lijkt een faillissement onafwendbaar; Thomas Cook zit sinds een reorganisatie in 2012 met een schul-

denberg van maar liefst 2 miljard dollar (1,8 miljard euro).

Alleen al om de rente daarop te kunnen betalen moet de reisorganisatie drie miljoen reizen per jaar verkopen. Dat wordt steeds moeilijker, onder meer door felle internationale concurrentie en economische onzekerheid als gevolg van de Brexit.

De schuldeisers, banken en obligatiehouders, stoppen 450 miljoen pond (497 miljoen euro) in Thomas Cook en krijgen daarvoor 75 procent van de gelijknamige luchtvaartmaatschappij en 25 procent van de poort die vakantiereizen verkoopt. Thomas Cooks schulden worden daarbij omgezet in aandelen. Fosun Tourism pompt eveneens 450 miljoen pond in Thomas Cook en krijgt daarvoor 75 procent van het reisbureau en 25 procent van de luchtvaartmaatschappij.

De Europese reiziger zal niet zoveel merken van de overname, zegt lector Toerisme Herman Mensink van de University of Applied Sciences Breda (voorheen de Hogeschool, red.). 'Ze zullen het merk in stand willen houden. Fosun wil zich met Thomas Cook vooral richten op de enorme explosie van Chinese toeristen die de wereld over willen trekken. Met de overname halen ze in één klap een enorme infrastructuur en expertise op het gebied van pakketreizen in huis.'

Het Drentse gevangenisdorp Veenhuizen staat in de verkoop. De Nederlandse staat zoekt een nieuwe eigenaar voor 'het pauperparadijs', zoals het ook wel wordt genoemd. Wie een statige villa met stichtelijke spreuk wil, kan zich melden.

Door Jurre van den Berg Foto's Harry Cock

Te koop: Veenhuizen, t.e.a.b.

Enkele van de negentig objecten die in het Drentse dorp Veenhuizen te koop staan. Van hotel-restaurant

Igone de Jongh vertrekt bij Het Nationale Ballet

Annette Embrechts
Amsterdam

Ze vertrekt 'op haar hoogtepunt', om de laatste jaren van haar carrière buiten een klassiek gezelschap te beleven. Igone de Jongh, sterballerina van Het Nationale Ballet, wordt na 24 jaar zelfstandig danser.

Ze is na Alexandra Radius (77) verreweg de bekendste ballerina van Nederland. Niet in de laatste plaats door haar televisieoptredens in talkshows, reclames, in jury's van talentenjachten (zoals RTL's *Dance Dance Dance*) en door die beruchte scène in de realityserie *Bloed, zweet en blaren* (2014), waarin haar nek door een fysiotherapeut met een harde knak wordt gemanipuleerd - 'au' zeiden alle kijkers.

Igone de Jongh (39) werd echter vooral een ster door haar schitterende titelrollen in balletklassiekers als *Romeo & Julia*, *Giselle*, *The Sleeping Beauty*, *Mata Hari*, *La bayadère*, *La dame aux camélias* en *Het zwanenmeer*. Gisteren maakte ze bekend te vertrekken als eerste soliste bij Het Nationale Ballet, na een carrière van 24 jaar, waarvan veertien in de hoogste rang van principal. De Jongh, die drie jaar geleden werd geridderd in de Orde van de Nederlandse Leeuw, zegt 'te willen vertrekken op haar hoogtepunt'.

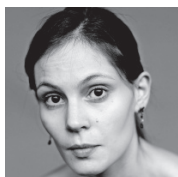
Ze ziet ernaar uit mooie rollen te dansen buiten de context van een klassiek gezelschap. 'Ik vind het fijn straks als zelfstandig danseres onafhankelijk invulling te geven aan de laatste jaren van mijn carrière.' Het is maar weinig ballerina's gegeven tot ver na hun veer-

tigste de sterren van de hemel te blijven dansen in veeleisende balletklassiekers. De Jongh zal waarschijnlijk ook meer werk maken van haar televisiecarrière; drie jaar geleden zei ze al tegen het AD dat ze meer televisie wilde doen. Ook verklaarde ze tegenover *de Volkskrant* uit te zien naar een meer experimentele samenwerking met acteurs en musici, zoals dit jaar met topacteur Pierre Bokma, in de 4-mei-voorstelling *De dans ontsprongen*, een ode aan 'de Ballerina van Auschwitz'. De Jongh, die een relatie heeft met acteur Thijs Römer, zei voor deze rol nog dieper op zoek te willen gaan naar allerlei

STERDANSERES

Igone de Jongh wil meer gaan samenwerken met acteurs en musici.

Foto Joost van den Broek

botsende gevoelslagen zoals angst, woede, schuld, overgave en hoop.

De Jongh kreeg op haar 30ste een zoon, Hugo, met de Franse balletdanser Mathieu Gremillet. Tweeënhalve maand later stond ze weer op het podium - de 30 extra zwangerschapskilo's waren er alweer af. De Jongh heeft nooit een geheim gemaakt van verdrietige periodes in haar leven, zoals de scheiding van Gremillet en het verlies op haar 27ste van haar moeder aan borstkanker. Kort daarna danste ze in Carré haar moeders lievelingsballet, *Live* van grootmeester Hans van Manen, die haar altijd één van zijn muzen heeft genoemd.

Ten eerste

tot telefooncel. Ook is er een kaasmakerij, gevangenis-museum en een ecologische boerderij.

Een Te koop-bord ontbreekt op het gazon voor hotel-restaurant Bitter en Zoet. Rond het Gevangenis-museum aan de Oude Gracht krioelt het evenmin van de verkoopmakelaars met aanrijzende praatjes. Moeite zouden ze er niet voor hoeven doen: 'Panden als spiegels van twee eeuwen maatschappelijke ontwikkeling! Toeristische trekpleister! Staat op de nominatie als Unesco Werelderfgoed!'

Je zou het niet zeggen. Toch staat zo'n beetje een derde van het grondgebied van het Drentse gevangenis-dorp Veenhuizen in de stille verkoop. 'Aanbod: ca. 90 objecten, landelijke omgeving', luidt het onalledaagse voorstel van de Rijksgebouwendienst. Van statige villa's met de voor het dorp zo kenmerkende stichtelijke spreuken op de gevel tot een in onbruik geraakte portiersloge, van een

trafohuisje tot de oude ijskoepel: alles mag weg. Ook twee kerken, een voormalige school, Brouwerij Maallust en tal van andere karakteristieke gebouwen zoeken een nieuwe eigenaar.

Ooit, aan het begin van de 19de eeuw, werden hier de Koloniën van Weldadigheid gesticht. Armen, klaplopers uit de stad en ander uitschot zouden op het Drentse veen heropgevoed worden - 'het pauperparadijs', zoals door Suzanna Jansen beschreven in het gelijknamige boek. Maar zoals wel vaker eindigde het nastreven van een kneedbare samenleving in een desillusie. De Kolonie kwam in geldnood, en in 1859 nam het Rijk de boel over.

Veenhuizen werd een gevangenis-dorp, waar tot 1990 enkel medewerkers van justitie woonden. Nog steeds zijn er twee penitentiaire inrichtingen in gebruik en er is een militair depot. Maar veel van de anderen panden hebben geen overheidsfunctie meer. Gewone mensen huren er

woonhuizen, andere gebouwen doen dienst als bedrijfspand. Daarom wil de Rijksgebouwendienst het spul verkopen. Of: 'vervreemden', zoals het zo chic heet.

Maar daarmee gaat de geschiedenis van Veenhuizen niet in de uitverkoop. De historie moet met een deal juist zeker gesteld worden voor de toekomst. 'Wie geeft het verhaal van Veenhuizen een vervolg?', luidt de tekst in de ronkende informatiebrochure van de Rijksgebouwendienst.

De nadrukkelijke bedoeling is om de gebouwen en gronden in Veenhuizen als geheel over te dragen aan een nieuwe eigenaar, zegt een woordvoerder. Bij voorkeur aan een consortium dat ervaring heeft met beheer, exploitatie en herbestemming van erfgoed. Want sommige panden zijn in geweldige staat, maar bijvoorbeeld de paviljoens van de al jaren leegstaande voormalige instelling Bankenbosch verpieteren. 'Niets doen is geen optie', merkte rijksbouwmeester Floris Alke-

made eens over Veenhuizen op. Een consortium van Stichting Het Drents Landschap, de Nationale Monumenten Organisatie (NMO) en BOEi (een maatschappelijke onderneming gespecialiseerd in herbestemming) heeft interesse, bevestigt Frank Van der Velden, hoofd team monumenten bij Het Drentse Landschap. De vraag hoe het verder moet met het dorp speelt volgens hem al decennia. 'Wij zijn bereid ons over Veenhuizen te ontfemen.'

Ondanks de naam is het een misverstand dat Het Drents Landschap enkel een 'groene' club is, benadrukt Van der Velden. Inmiddels is de stichting de grootste monumentenbeheerder van de provincie. 'Onze doelstelling is om alles wat Drenthe tot Drenthe maakt te behouden: de landschappen, de monumenten, maar ook de cultuurhistorie. Daar hoort Veenhuizen zeker bij.'

En Veenhuizen, benadrukt ook Van der Velden, is een samenhangend ge-

heel. 'Als dit in handen komt van een partij die minder waarde hecht aan de historische waarden, bestaat het gevaar dat onrendabele onderdelen afgestoken worden en het ensemble uit elkaar valt.'

Het liefst was het consortium er onderling met de Rijksgebouwendienst uitgekomen. Maar een onderhandse deal is wettelijk niet toegestaan. Daarom loopt er nu een formeel aanbestedingstraject. Tot 1 oktober kunnen gegadigden zich melden.

Over de precieze voorwaarden en het prijskaartje is nog weinig bekend. Sommige gebouwen kunnen rendabel worden verhuurd, terwijl andere juist een fikse kostenpost zullen zijn. 'In het verleden heeft de monumentenorganisatie NMO weleens dertig monumenten overgenomen mét een bruidsschat', zegt Van der Velden. Daarom wil het consortium de panden nauwkeurig inventariseren. 'Het is nogal wat. Even Veenhuizen overnemen, zo werkt het niet.'